Orędownik Samorządu

Organ Związku Gmin Województwa Śląskiego

Prenumerata wynosi 2 zł kwartalnie
Opłata poczt. opłacona ryczałtem
Telefony: Katowice 21-47

Wychodzi 10-go i 25-go dnia miesiąca.
Redakcja i Administracja: Katowice Pocztowa 16/II.
Redaktor: Stanisław Kuhnert,
Syndyk Związku Gmin Woj. Śl.

Ogłoszenia: Jednołamowy wiersz milim 50 gr Przed tekstem 1 zł za wiersz mm. Rach: w P. K. O. 304227

Nr. 6. | **Katowice, 25 marca 1930 r.** | **Rok VI.**

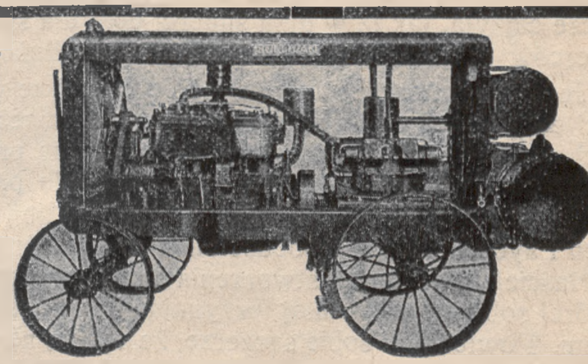
COMPRESSORS · AIR LIFT · COAL CUTTERS · DIAMOND CORE DRILLS · ROCK DRILLS
PORTABLE HOISTS · DRILL SHARPENERS AND FURNACES · BUSTERS · SPADERS

SULLIVAN

TRADE MARK

MACHINERY COMPANY

NEW YORK · LONDON · PARIS · TOKYO · SYDNEY

Reprezentant inż. Eugenjusz Bojemski
Katowice, ul. Podgórna nr. 1. p. II, Tel 546
Adres telegraficzny: BOSMA - Katowice.

Kompresory stałe i przewoźne. Narzędzia pneumatyczne. Wiercenie w skałach. Ubijanie ziemi. Rozbijanie nawierzchni. Czyszczenie piaskiem. Kopanie gruntów twardych. Malowanie pneumatyczne. Nitowanie.

„TERMAK"

Towarzystwo Budowy Dróg Smołowcowych

Katowice
Damrota 10 - Telef. 1253, 3053

Termak
Testrabit
Teramuls

najbardziej ekonomiczne
nawierzchnie drogowe

Materjały do budowy dróg!

Bruk wszelkiego rodzaju - Szoter Grysik - Podkładka - Szplit - Krawężniki (z granitu, porfiru, bazaltu) - Żużel wielkopiecowy

Wybraniec i Ska

Katowice
ul. Damrota 10 - Tel. 1253 i 3053

Marjan Namysł, budowniczy, Katowice.

Celowe oszczędzanie ku wzmożeniu ruchu budowlanego oraz tworzeniu nowych mieszkań.

(Dokończenie.)

Wymienioną pod punktem 4) premję ubezpieczeniową uważam za konieczną, gdyż mamy do czynienia, jak już wyżej wykazałem, z kredytem również i personalnym. Weźmy np., że ktoś oszczędzał 4 lata, w piątym roku otrzymał dom, i w szóstym roku umiera. Pozostawia żonę z dziećmi, której z ewentl. pensji wdowiej nie byłoby możliwem dalsze spłacanie umówionych przez zmarłego sum. Na to ma służyć obowiązkowe ubezpieczenie na życie, które w dniu śmierci spadkobiercom zmarłego wypłaca tę kwotę, którąby na domu lub mieszkaniu jeszcze ciążyła, tak iż w dniu śmierci dom dla spadkobierców przestaje być automatycznie zadłużony.

Jeżeli dobrze przedstawimy sobie dzisiejsze warunki egzystencji ogółu społeczeństwa, to nawet — psychologicznie wziąwszy — zaproponowane przezemnie „celowe oszczędzanie" trafić musi do przekonania szerokich mas, gdyż pójdzie ono po linji ich dążeń i życzeń ku wyswobodzeniu się od zależności od właściciela domu i stworzenia sobie wysepki, o której sobie powie, tutaj przynajmniej ja jestem panem. Powiedzmy sobie szczerze, że więcej nawet aniżeli bieda mieszkaniowa, która może być jedynie przejściową sprężyną pobudkową, jest marzenie o wolności człowieka, naturalnie odczuwającego do osiągnięcia własnego domu, własnego kawałka ziemi, który w swym domku własnym widzieć będzie szczyt swych dążeń.

Właśnie w obecnych czasach, które to coraz więcej zniweczają samodzielności ekonomiczne, które coraz to więcej ludzi dotychczas samodzielnych, zamieniają na pracobiorców, urzędników itd., będzie własny domek tą ostatnią wyspą, na której znajdą schronienie uczucie wolności, niezależności, ogniska domowego, rodziny i zakorzenienia się w ojczyźnie.

Ażeby celowe oszczędzanie zdobyło sobie zwolenników hurmem, potrzeba aby sposób był jasny, łatwo zrozumiały i naturalnie nieskomplikowany. Wynika z tego, aby:

1) wpłaty były przez cały przeciąg czasu w równej wysokości,

2) upłaty również równe przez całe lata,

3) z góry oznaczony był czas trwania oszczędzania.

Dalej koniecznem jest ustalenie najkrótszego — najdłuższego i przeciętnego terminu czekania na przydział domu i naturalnie ustalenie odpowiedniego planu, wzgl. klucza, według którego przydział nastąpić musi. Musi z tego planu jasno wynikać, jaki odsetek równocześnie zapisany oszczędzających i w równych stawkach oszczędzających, ma w danym okresie prawo do przydziału domku i w jakim stopniu uprawnienie to z roku na rok wzrasta.

Zaznaczam, że zapodane przezemnie poniżej tabele i plany nie są mojemi wyliczeniami, lecz zestawiłem je wedle wzorów zagranicznych, a że są one dobre i w praktyce, niech świadczy, że odnośne Kasy Oszczędności pracują już po kilka lat i dobrze się rozwijają.

Opracowanie i w użyciu za granicą są obecnie 3 taryfy, a mianowicie taryfy rozkładające oszczędzanie, wzgl. wpłaty i upłaty na przeciąg lat 9, 12 i 15. Zastanowić wartoby się, czy nie zaprowadzić jeszcze taryfy bardzo krótkiej, a mianowicie na lat 6.

Taryfy te przewidują stałe miesięczne wpłaty, których wysokość polega na wysokości zakontraktowanej sumy, mającej być zaoszczędzonej i naturalnie na czasokresie kontraktu. Czasokres kontraktu dzieli się na dwie części, a mianowicie na część pierwszą, oszczędzania, i na część drugą, spłacania. Druga ta część rozpoczyna się z terminem udzielenia oszczędzającemu pożyczki na pobudowanie domów.

Miesięczne stawki wynoszą:

w taryfie 9-letniej 8,29 zł. od tysiąca zł. sumy zakontraktowanej
" " 12-letniej 6,01 zł. dto
" " 15-letniej 4,66 zł. dto

Jeżeli zatem zakontraktuje się 20.000 zł. w taryfie 15-letniej, płacić musi 20×4,66 czyli 93,20 zł. miesięcznie.

Chciałbym tutaj jeszcze raz zaznaczyć, że nie potrzeba koniecznie zakontraktować całej sumy, którą dom ewentl. ma kosztować, lecz można zakontraktować i pewną część, o ile oszczędzający może liczyć się z tem, że w czasie gdy będzie budował otrzyma z jakiego innego źródła brakującą mu sumę. Może bowiem w tym czasie upływać czas jakiego ubezpieczenia na życie, i suma ubezpieczeniowa być płatną, lub może nastąpić wypłacenie jakiegoś legatu, spadku itp.

Ubezpieczajcie się w Towarzystwie Wzaj. Ubezpieczeń „SNOP"
wszelkich informacji udzielamy
Katowice, ulica Sokolska 9 :: Telef. 21-76
Poszukuje się zdolnych ajentów.

W każdym razie zasadniczym warunkiem jest aby stawka oszczędnościowa miesięczna była z góry niezmiennie ustaloną. Przez obliczenie odsetek i przyrostu kapitału (odsetki od odsetek) ustala się miesięcznie stawki, tak iż po upływie zakontraktowanego czasokresu zakontraktowana kwota jest rzeczywiście uzbierana.

Na stworzenie funduszu rezerwowego, który służyć ma na pokrycie nieprzewidzianych ew. strat, pobiera się ½% jednorazowo od sumy zakontraktowanej.

Bieżące koszty administracyjne pokrywa się ze stałych dodatków do wpłat, wzgl. upłat miesięcznych i to przez odpowiednie ustalenie dyferencji pomiędzy oprocentowaniem wkładek i pożyczek. Do świadczeń dalszych dochodziłaby jeszcze premja ubezpieczeniowa. Ta jednakowoż nie może być z góry ustaloną, gdyż z natury rzeczy zmieniać się musi z roku na rok. Ubezpieczenie ma bowiem, jak to wyżej zaznaczyłem, jedynie na celu w razie śmierci uwolnić spadkobierców od wszelkich dalszych świadczeń. A zatem z każdym rokiem z powodu umniejszenia się ryzyka, umniejszać się musi też i premja ubezpieczeniowa.

Wysokość kwoty zaoszczędzonej każdy oszczędzający wyliczyć sobie może z góry wzgl. wynika ona z poniższej tabeli.

Wysokość zaoszczędzonej kwoty wynosi od 1000 zakontraktowanej sumy:

po upływie kontraktowego roku	przy taryfie 9-cio	12-to	15-letniej
1	85,44	57,22	40,44
2	184,69	127,12	92,90
3	287,92	199,83	147,45
4	395,27	275,44	204,10
5	506,92	354,05	263,20
6	623,04	432,85	324,57
7	743,80	520,91	388,39
8	869,39	609,36	454,77
9	1000,—	701,35	523,80
10		797,02	595,59
11		896,52	670,26
12		1000,—	747,91
13			828,67
14			912,65
15			1000,—

Po otrzymaniu domu, wzgl. pożyczki na dom, wynoszą spłaty:

przy taryfie 9-letniej 11,63 zł. od 1000 zł sumy kontraktowej

„ „ 12-letniej 9,34 zł. dto

„ „ 15-letniej 7,99 zł. dto

Jak z powyższego wynika, wynosi różnica pomiędzy kwotą miesięcznych wpłat a spłat ca. 4%. Dyferencję ująć trzeba dlatego w ten sposób, aby spłata nie przedstawiała dla oszczędzającego większego obciążenia jego budżetu domowego, aniżeli wpłata. Jeżeli bowiem otrzymał dom własny i w nim mieszka, nie płaci już komornego. Dotychczasowy czynsz mieszkaniowy zużywa na spłatę długu

Sposób przydzielenia domów wzgl. pożyczek na domy jest wedle wypraktykowanego zagranicą klucza następujący:

Przydziela się pożyczek wzgl. domków:

Przy taryfie:	9-cio	12-to	15-letniej
w 1 roku umowy	8,05%	5,7%	4,0%
„ 2 „ „	10,9	7,4	5,5
„ 3 „ „	12,7	8,3	6,0
„ 4 „ „	15,1	9,4	6,7
„ 5 „ „	18,5	10,9	7,4
„ 6 „ „	23,5	12,7	8,3
„ 7 „ „	32,0	15,1	9,4
„ 8 „ „	49,0	18,5	10,9
„ 9 „ „	100,0	23,5	12,7
„ 10 „ „		32,0	15,1
„ 11 „ „		49,0	18,5
„ 12 „ „		100,0	23,5
„ 13 „ „			32,0
„ 14 „ „			49,0
„ 15 „ „			100,0

Z powyższej tabeli widzimy, że pomimo właściwie podstawowo 36 grup (9 plus 12, plus 15), wystarcza nam ustalenie 17 grup do rozłożenia prawidłowego przydziału pożyczek. Spostrzegłszy bowiem, że oszczędzający wedle grupy 12-tej znajduje się z początkiem piątego roku w grupie 8, a zatem w grupie, do której przekazuje się oszczędzających 9-ej taryfy, w drugim roku.

Uproszczenie to posiada bardzo doniosły wpływ na cały system przydzielania.

Czasokres czekania na przydzielenie wynosi:

W taryfie	9-cio	12-to	15-letniej
najkrótszy	3	3	3 mies.
przeciętny	4 11/12	6 7/12	8 4/12 roku
najdłuższy	9	12	15 lat

Wedle osobnego obliczenia mogą zatem otrzymać przydział:

W taryfie aż do końca roku	9-cio %	12-to %	15-letniej %
1	8.5	5,7	4.0
2	18,5	12,7	9,3
3	28,8	20,0	14,8
4	39,5	27,5	20,4
5	50,7	35,4	26,3
6	62,3	43,6	32,5
7	74.4	52,1	38,8
8	86,9	60,9	45,5
9	100	70.1	52,4
10		79,0	59.6
11		89.7	67.0
12		100	74.8
13			82.9
14			91,3
15			100

Przydziałki powinne być dokonywane regularnie co kwartał. Jeżeli zdarzyło się, że któryś z reflektantów pomimo wniosku o pożyczkę na dom, tej pożyczki nie odebrał w terminie, to koniecznem jest, aby aż do odebrania tej pożyczki suma ta zapisaną mu była na osobnem koncie na dobro i osobno oprocentowaną. Inaczej bowiem mogłoby powstać zamieszanie o całym systemie budowlanym.

W każdym razie udzielenia pożyczki na wybudowanie domu zobowiązanym jest wnoszący przed-

łożyć Kasie Oszczędności plany domu i kosztorysy do zatwierdzenia, która ze swej strony stoi mu fachową poradą do dyspozycji z gronem zaufanych budowniczych-architektów. Kasy Oszczędności mieć będą cały zapas projektów na domy i domki, a zakup odnośnych rysunków i wszelkich podkładek z Kasy Oszczędności wypadnie znacznie taniej i zmniejszy poważnie koszta budowy, aniżeli gdyby budujący opracowywać kazał sobie specjalne plany przez budowniczego. Kasa Oszczędności podejmie się również za mniejszą — bo ryczałtową — przy wielu budowlach — opłatą technicznego dozoru budowli w interesie własnym oszczędzającego.

Jeżeli się dalej przyjrzymy całemu projektowi, to rzecz jasna, że nie wszyscy będą wysoko oszczędzać, gdyż zależeć to będzie od wysokości ich zarobku. Kasy Oszczędności będą musiały zatem poddawać też rozpatrzeniu wszystkie wnioski o celowe oszczędzanie, aby uchronić się przed niejedną nieprzyjemnością.

Rzeczą bowiem jasną jest, że nie może wchodzić w rachubę jako oszczędzający ktoś, który zarabia tylko minimum konieczne do egzystencji. Ażeby dalej niejednemu chcącemu zbyt gorliwie oszczędzać, oszczędzanie to nie utrudniło egzystencji, Kasy Oszczędności winne ustalić granicę, ponad którą oszczędzający odpowiednio do swego dochodu nie powinien obciążać oszczędzaniem celowem swego budżetu domowego.

Na wypadek śmierci przed udzieleniem pożyczki, wzgl. domu, otrzymują spadkobiercy zaoszczędzoną przez zmarłego sumę.

Na wypadek wypowiedzenia otrzymuje wnoszący zwróconą oszczędność we formie renty, miesięcznie wypłacanej, aż do końca zakontraktowanego pierwotnie czasokresu renty, odpowiednio skapitalizowanej.

Powyższy referat — aby nie był rozwlekłym — ma przedstawić całe zagadnienie choć w grubszych zarysach. Nie mogłem poddać szczegółowemu opracowaniu rozmaitych zagadnień, z projektem tym związanych. Pozostawiam szczegóły te do kilku dalszych referatów, a które wypowiedzieć mam zamiar odnośnie następujących szczegółów:

1) Rozbudowa miast i gmin. Stosunek komuny jako z natury rzeczy największej właścicielki terenów pod budowę do „celowo oszczędzających". Konieczność polityki komun do utrzymania cen za tereny na możliwym poziomie.

2) Zainteresowanie ciężkiego przemysłu projektem „celowego oszczędzania" w interesie wielkich mas w przemyśle tym zatrudnionych.

3) Standaryzacja domów i domków — minimum wymagane odnośnie kulturalności mieszkania — wewnętrzna i zewnętrzna struktura pod względem architektury i celowości — stworzenie przy większych kompleksach dostatecznych płaszczyzn zielonych i opieka nad dziećmi, których rodzice i starsze rodzeństwo zatrudnione poza domem, pod fachowem kierownictwem i specjalnych ochronkach.

4) Szczegółowe opracowanie strony finansowej całego zagadnienia.

5) Interes rządu, komun i ciężkiego przemysłu w ułatwieniu „celowego oszczędzania".

Nie wątpię, że problemem „celowego oszczędzania" zainteresuje się cały ogół, a tak Rząd nasz, jak i komuny okażą jaknajdalej idące zrozumienie i przychylnie traktować będą podjętą akcję.

Mam niezłomną nadzieję, że celowe oszczędzanie stanie się tą platformą, na której nasz Rząd, jak i całe społeczeństwo spotkają się do wzajemnego wysiłku i współpracy ku podniesieniu ekonomicznemu ogółu.

TOMASZ PTAK,
nadsekretarz miejski, Lubliniec.

Wędrówka po Lublińcu.

VII.

„Pieronie Francik", odzywa się jeden z nich, „ale ci też ten wędrowiec tym szwobom wloł, bo choć i nazwiska nie wymienił, to ten pon, co to z Poznańskiego pochodzi a jeno do nos po szwobsku godo, zaroz się przyznoł, że to do niego piją. Ale ty przeca wiesz, jak to padają, że jak w stół piźniesz, to się i nożyce odezwią. Jo ci jeno tyla padom, że my są lepsi karlusy jak ci w Opolu i na karze nikogo wywozić nie bydziemy, ale jak się te szwoby nie poprawią, to se tu Gustlika z jego maścią krejom lejom zaprosimy. Ale zaś wdycki wiem, że nasz pon dyrektor tych psiojuchów i tak niedługo stąd wykurzy".

Tak doszedłem aż do skrzyżowań ulic Powstańców i Paderewskiego i usłyszawszy dosyć skierowałem kroki na tę ostatnią w duchu pomyślawszy: „morowe chłopy ci robotnicy z Przędzalni, daj nam Boże jaknajwięcej takich".

Ulica Paderewskiego to jedna z głównych arteryj komunikacyjnych miasta, z godnością reprezentując imię wielkiego polskiego artysty i męża stanu. Schludna, czysta, nowocześnie wybrukowana, w tym roku pozbawioną jest ozdobnej szaty w postaci drzew czereśniowych, które wskutek ostatnich srogich mrozów zupełnie obumarły. Nagie ich konary smutny obecnie przedstawiają widok. Mimo to ulica ta to jak aleja przerzynająca jeden piękny park, bowiem po obu jej stronach snują się sady i ogrody bogato zadrzewione. Jako pierwszy od ulicy Powstańców przedstawia się nam w ogrodzie okazały gmach miejski, mieszczący w sobie Urząd Skarbowy, Kasę Skarbową i Urząd Kontroli Skarbowej. W odległości kilkudziesięciu kroków od Urzędu Skarbowego tonie w powodzi zieleni gmach powiatowy, okolony ze wszech stron przepięknym parkiem. Mieszczą się tutaj biura Starostwa, Wydziału Powiatowego, Powiatowego Urzędu Budowlanego, Powiatowej Kasy Komunalnej, Komunalnej Kasy Oszczędności i Powiatowej Komendy Policji Województwa Śląskiego. Zamieszkuje w gmachu tym najwyższy przedstawiciel władzy w powiecie p. Starosta Dr. Zaleski, który sobie w względnie krótkim czasie zdobył sympatje i miłość obywatelstwa nietylko w mieście, ale i w całym powiecie. Bo też p. Starosta na to w całej pełni zasługuje. Kto raz miał sposobność zbliżyć się doń i z nim porozmawiać, lotem go pokochał. Jest on prawdziwym ojcem powiatu, z każdym bez różnicy na stan po ojcowsku porozmawia i swemi radami mu służy. A jak to było w smutnym okresie niewoli pruskiej? Każdemu z nas tkwi w pamięci postać landrata pruskiego, nieprzystępnego, aroganckiego, symbolizującego butę i pychę pruską, dla którego byliśmy „polnisches Vieh". Niechaj sobie to dobrze zanotują wszyscy ci, którzy dziś jeszcze spozierają ku Berlinowi.

Państwow. Monopolu Spirytusowego nie wolno pociągnąć do opłat za nadmierne niszczenie dróg samochodami ciężarowemi.

Tak orzekło Ministerstwo Spraw Wewnętrz. nych okólnikiem Nr. 81 Nr. SF. 916/7 z 10. 4 1929, powołując się na brzmienie p. 4 art. 2 rozporządzenia Prezydenta Rzplitej z dnia 26 marca 1927 r. (Dz U. Nr. 32, poz. 289): „wszelkiego rodzaju majątek Państwowego Monopolu Spirytusowego wolny jest od wszelkich ciężarów, opłat podatkowych i danin na rzecz Państwa i związków komun. z wyjątkiem opłat stemplowych oraz podatków kom. od budynków i gruntów, opłat komun. od przeniesienia własności nieruchomości, zaprotestowanych weksli, plakatów i anonsów, tudzież innych podatków komunalnych, ustanowionych na podstawie art. 20 ustawy z dnia 11 sierpnia 1923 r. o tymczasowem uregulowaniu finansów komunalnych (Dz. U. R. P. Nr. 94 poz. 747)".

Opłaty stemplowe do świadectw z akt stanu cywilnego.

Artykuł 142 punkt 25 ustawy o opłatach stemplowych z dnia 1. 7. 1926, Dz. U. poz. 570, zwalnia od opłaty stemplowej **podania** o wydanie wyciągów i innych świadectw z akt stanu cywilnego. Natomiast art. 155 punkt b) tejże ustawy wymaga uiszczenia od wyciągów i innych świadectw z akt stanu cywilnego opłaty stemplowej w wysokości zł. 1.—.

Należy zatem rozróżnić ściśle 1) **podanie** o wydanie świadectwa jako takie, które w zasadzie jest wolne od opłaty stemplowej, od 2) **świadectwa samego,** podlegającego opłacie strempl. Przytoczone podania stanowią wyjątek od zasad ogólnych, unormowanych w art. 140 w przedmiocie opłaty stemplowej od podań. Zresztą wydanie przez urząd stanu cywilnego świadectwa nie jest w żadnym razie uzależnione od wniesienia podania; prośba taka może być przedłożona także ustnie i najczęściej tak się dzieje.

W myśl powyższych przepisów wyciągi metrykalne wydane do rąk położnych podlegają opłacie stemplowej. Ponieważ jednak chodzi tu właściwie o dowód urodzenia dla uzasadnienia wypłaty Kasy Chorych wynagrodzenia położnej za pomoc przy porodzie względnie dla innych celów Kasy Chorych, która jest instytucją prawa publicznego, można zamiast wyciągu metrykalnego, do rąk położnej, przesłać go do Kasy Chorych jako urzędową informację, a taka informacja, jako korespondencja urzędowa, nie podlega opłatom stemplowym.

W ten sposób też postawił swego czasu tę kwestję Urząd Wojewódzki w Poznaniu, sprawa ta jednak następnie przedłożona została Ministerstwu Spraw Wewnętrznych do ostatecznej decyzji, która dotychczas jeszcze nie nadeszła.

Dostarczanie mieszkań przez gminy kierownikom szkół powszechnych.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych po przeprowadzeniu odpowiedniej ankiety pismem z dnia 20 ub. m. L. dz. SS. 3118/20 zawiadomiło, iż „nie za mierza zmienić treści swego okólnika z dnia 12. 4. 1929 r. L. dz. 3118/1, ponieważ dostarczanie bezpłatnych mieszkań zostało jedynie zalecone, a bynajmniej nie nakazane. Jak bowiem z przeprowadzonej ankiety wynika, okólnik powyższy został w tym duchu zrozumiany przez poszczególne związki komunalne, które w nielicznych tylko wypadkach i jedynie w miarę możności dostarczają nauczycielom bezpłatnych mieszkań".

Sprawa zatem dostarczania kierownikom wzgl. nauczycielom publicznych szkół powszechnych bezpłatnych mieszkań, nie będąc ustawowym obowiązkiem gminy, pozostawiona jest do swobodnego uznania ich zarządów i w każdym poszczególnym wypadku muszą być brane pod uwagę możliwości finansowe związku komunalnego.

MEBLE
we wszystkich rodzajach kupicie najtaniej u
Antoniego Chruszcza
Dom i fabryka własna
Dąb, ul. Dębowa 2-25 - Telefon 1372

Kronika.

Katowice. (Komunikat Pierwszego Wiosennego Targu Katowickiego.) Jak nas informują, Śląskie Towarzystwo Wystaw i Propagandy Gospodarczej zamierza urządzić około połowy maja b. r. **„Pierwszy Wiosenny Targ Katowicki“**, chcąc zapaczątkować w ten sposób — narazie w skromnych rozmiarach — zorganizowanie w niedalekiej przyszłości „Targów Śląskich“, które w następstwie odbywać się winny corocznie w pewnych ściśle oznaczonych terminach.

Śląsk ze względu na swoje położenie geograficzne, sąsiedztwo z Rzeszą niemiecką, Czechosłowacją i Austrją, najlepszą i najgęstszą w Polsce siecią komunikacyjną, skrzyżowanie dróg kolejowych, oraz jako wielki producent przemysłowy i konsument zarazem — posiada wyjątkowe warunki odegrania wybitnej roli w zakresie podaży i popytu dóbr gospodarczych i wszelkiej wytwórczości.

Poważna sytuacja gospodarcza jest właśnie ostrzeżeniem, byśmy siły zebrali i zbiorową pracą przetrwali obecny okres przesileniowy.

Wytwórca, czy kupiec powinien zdwoić energię, skorzystać z wyjątkowej okazji, jaka mu się nadarza i przedstawić swoje towary lub wyroby wielotysięcznym rzeszom zwiedzających.

Ceny stoisk są niskie i pośpiech zgłoszeń jest wskazany ze względu na szczupłe terena, bliski termin otwarcia i liczny napływ wystawców.

Zapytania kierować należy pod adresem: Śląskie Towarzystwo Wystaw i Propagandy Gospodarczej, Katowice, ul. Słowackiego 24 — tel. 18-68 — telegr. Estewu.

Mikołów. W piątek dnia 21 marca br. odbyło się publiczne posiedzenie Rady Miejskiej. Nasamprzód przyjęto statut miejscowy w przedmiocie stosunków prawnych urzędników komunalnych m. Mikołowa oraz zaopatrzenia pozostałych po nich wdów i sierót, udzielono wyjątek z zakazu budowlanego p. Adamowi Gwoździowi na budowę domu mieszkalnego przy ul. Podleskiej i uchwalono koszty na przebudowę i nadbudowę części gmachu ratuszowego. W dalszym ciągu obrad uchwalono podwyższyć ubezpieczenie gazowni miejskiej z 80 tys. na 150 tys. zł. i obniżono kwotę zabezpieczającą w sprawie budowy domu mieszkalnego p. Alojzego Wielka. W końcu odbyło się tajne posiedzenie, na którem załatwiono 4 sprawy.

Repertuar Teatru Polskiego w Katowicach

od dnia 26 marca do 8 kwietnia 1930 r.

Środa, dnia 26 marca o godz. 19,30: Wesele na G. Śląsku.

Czwartek, dnia 27 marca o godz. 19,30: Tannhäuser (występ K. Czarneckiego).

Sobota, dnia 29 marca o godz. 15,30: Sprawa Jakubowskiego (przedstawienie jubileuszowe);

o godz. 19.30: Cyganerja (występ Kazimierza Czarneckiego).

Niedziela, dnia 30 marca o godz. 15,30: Baron Trenk;

o godz. 19.30: Wesele na G. Śląsku.

Poniedziałek, dnia 31 marca o godzinie 19,30: Tannhäuser (występ K. Czarneckiego).

Wtorek, dnia 1 kwietnia o godz. 19,30: Cyganerja (ostatni występ K. Czarneckiego).

Środa, dnia 2 kwietnia o godz. 19,30: Maman do wzięcia.

Piątek, dnia 4 kwietnia o godz. 19,30: Powrót do grzechu (premjera).

Sobota, dnia 5 kwietnia o godz. 15,30: Sędziowie - Wiara (po cenach najniższych dla młodzieży);

o godz. 19,30: Zemsta Nietoperza.

Niedziela, dnia 6 kwietnia o godz. 15,30: Legenda Bałtyku (ceny zniżone);

o godz. 19,30: Powrót do grzechu.

Wtorek, dnia 8 kwietnia o godz. 19,30: Wesele na G. Śląsku.

Porfirowy

tłuczeń drogowy, oraz kostkę, a dla ciężkich bruków czeską kostkę **granitową** dostarcza

Porphyr **Przemysł Kamienny w Zalasiu**

powiat Chrzanów, Małopolska.

Samorządom Miejskim polecam się do dostawy wszelkich

odlewów kanalizacyjnych

z własnej odlewni po cenach bezkonkurenc.

Jan Wojtalla

Fabryka maszyn, odlewnia żelaza i metali.

Wodzisław Śl.

Przeniesienie biura

Niniejszem zawiadamiamy naszych Szan. Klijentów, iż z dniem 15-go marca br. przenieśliśmy biuro nasze do własnego budynku, znajdującego się

w Katowicach III. przy ul. Katowickiej Nr. 1

Połącz. tel. 520 i 314 Skrzynka poczt. 414 Katowice

Noczyński, Sp. z o. odp.

Warsztaty dla odzieży ochronnej. Stancownia pierścieni uszczelniających wszelkiego rodzaju. Hurtowna sprzedaż artykułów technicznych.

Katowice

Miejska Kasa Oszczędności w Królewskiej Hucie

ul. Moniuszki 1 (naprz. poczty). Tel. 7-57 i 7-68.

Konta: Bank Polski, Król. Huta, Bank Gosp. Krajowego Katowice, P. K. O. 300 655.

Instytucja popularnego bezpieczeństwa. Przyjmuje Wkłady Oszczędnościowe począwszy od zł. 1,— wzwyż. Wkładki dolarowe. Dyskontuje weksle. Udziela pożyczek. **Załatwia wszelkie czynności bankowe.** Dolary i Złote przyjmuje Miejska Kasa Oszczędności w Król. Hucie płaci 6½ do 10 procent.

CZEREŚNIE I WIŚNIE

do obsadzenia dróg wys. 2 — 2,20 mtr. dobrze ukorzenione, z ładnemi koronami, silne, zdrowe w doborowych odmianach

polecają

Szkółki „Lemszczyzna-Szczekarków"

Wyłączne Biuro Sprzedaży

Warszawa, ul. Boduena 2

Adres Telegr. „Lemszcz"

Cenniki wysyła się na żądanie.

Wykonujemy dla gmin i miast

Rzeźnie

Urządzenia do wywozu śmieci

Kosze uliczne

na papier i odpadki

według najnowszych patentowanych systemów.

Stephan, Frölich & Klüpfel

Sp. Akc.

Piotrowice, G. Śl.

Telefon 24-66.

E. Lamla / Katowice

Telefon 1433 Sobieskiego 13

Fabryka Zdrowotno-techn. urządz. i aparatów

ODDZIAŁ I.

Centralne ogrzewania — Instalacje na- i odwadniające Urządzenia sanitarne desinfekcyjne

ODDZIAŁ II.

Filtry zapobiegające tworzeniu się kamienia kotłowego „Nygramit".

Katowicki Oddział Tow. Wzaj. Ubezpieczeń

„SNOP"

w Warszawie

przyjmuje do ubezpieczenia od ognia budowle i ruchomości miejskie, wiejskie i przemysłowe. Również ze względu na nadchodzący sezon ubezpieczeń ziemiopłodów od gradobicia, przyjmuje się już obecnie zgłoszenia. Wszelkich informacji tak ustnych, jak i pisemnych udziela niezwłocznie

Biuro Towarzystwa „Snop"

Katowice, ul. Sokolska 9. Tel. 21-76

Poszukuje się zdolnych ajentów.

Polecamy

likiery Zamkowych Zakładów Przemysłowych wina krajowe wina zagraniczne

jak

Haut Sauternes but. 5 zł - Haut Barsac but. 5 zł

St. Julien but. 5 zł - Medoc but. 5 zł

Kaintoch i Ska

Katowice II, ul. Krakowska 41.

Telefon 23-76.

Albert Herrmann

Fabryka Karoserji i Powozów

Rok założenia 1896. Katowice II, ul. Mikoł. Reja 3 b. Tel. 14-44.

Karoserje dla wozów osobowych i towarowych wszelkich systemów. — Warsztat reparacyjny. — Własna lakiernia. Wyścielanie samochodów. — Warsztat kołodziejski i kowalski.

Przetarg publiczny

na wykonanie centralnego ogrzewania włącznie urządzenia sanitarnego w nowej szkole powszechnej w Wodzisławiu.

Oferty podpisane przez oferentów należy wnosić do Magistratu miasta Wodzisławia na oryginalnych formularzach w opieczętowanych kopertach z napisem: „Oferta na wykonanie centralnego ogrzewania włącznie urządzenia sanitarnego budowy szkoły powszechnej w Wodzisławiu" do dnia 7 kwietnia 1930 r. godziny 3-ciej, w którym to dniu nastąpi otwarcie ofert przez Komisję Przetargową.

Przy otwarciu ofert mogą być obecni oferenci lub ich upełnomocnieni zastępcy.

Data wpływu ofert do dziennika podawczego będzie podstawą do oceny, czy zostały wniesione w należytym terminie.

Przyjęcie ofert przy przetargu nie pociąga za sobą żadnych zobowiązań dla Magistratu, aż do chwili podpisania umowy.

Magistrat zastrzega sobie prawo wyboru oferenta niezależnie od wysokości oferty względnie prawo unieważnienia przetargu w całości lub cześciowo i bez podania powodów.

Oferent, któremu przydzielono wykonanie roboty, a który wzbrania się podpisać umowę w oznaczonym terminie, traci złożone wadjum na rzecz Magistratu.

Wadjum w wysokości 5% oferowanej sumy należy złożyć w gotówce do Kasy Miejskiej w Wodzisławiu przed złożeniem oferty względnie list gwarancyjny jednego z banków wymienionych w okólniku Min. Skarbu z dnia 21 kwietnia 1925 r. L. 872/DD/3.

Warunki przetargu i rysunki oraz potrzebne druki przetargu nabyć można w Magistracie w Wodzisławiu za opłatą 30 zł.

Oferty wniesione po oznaczonym terminie nie na oryginalnych formularzach, uzupełniane jakiemikolwiek dopiskami lub poprawkami, bez wadjum, bez dołączenia zaświadczenia o znajomości szczegółowych warunków dla urządzenia centr. ogrzewania i wodociągów, obowiązujących przy robotach rządowych, nie będą bezwzględnie rozpatrywane.

MAGISTRAT.

KUNO SCHÜTZ

(dawn. **Juljusz Schütz**)

Przedsiębiorstwo do budowania ulic i robót podziemnych

Katowice, ul. Drzymały 3.

Telefon 14-35.

Poleca się do wykonywania robót w zakres tego zawodu wchodzących.

Druk: Drukarnia Śląska Sp. z o. odp. Katowice, narożnik ul. Batorego 2 i Kościuszki 15.